

MONITOR PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY 1. 8. 2019 – 31. 8. 2019

(A) PRÁVNÍ PŘEDPISY

(1) NOVELA ZÁKONA O SOUDNICTVÍ VE VĚCECH MLÁDEŽE

- Prezident podepsal novelu zákona o soudnictví ve věcech mládeže, o které jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů za měsíc duben, červen a červenec 2019. Jedná se o transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení.
- Novela např. blíže definuje poučovací povinnost, v jakých případech musí mít mladistvý obhájce (právo na nutnou obhajobu) nebo zakotvuje povinnost orgánů činných v trestním řízení poučit zákonného zástupce nebo opatrovníka mladistvého o právech, která mladistvému náleží. Nově bude moci mladistvý navrhnout soudu osobu, která by měla být ustanovena jeho opatrovníkem. Novela dále zakotvuje ustanovení, které výslovně stanoví, že při výslechu mladistvého bude pořizován obrazový a zvukový záznam, bude-li to vzhledem k okolnostem vhodné a technicky možné. Nově bude také možné v trestních věcech mladistvých podmíněně odložit podání návrhu na potrestání.
- Novela nabyla účinnosti 1. 9. 2019.

(2) ZMĚNOVÝ ZÁKON V SOUVISLOSTI S PŘEJITÍM ZÁKONA O LOBBOVÁNÍ

- Poslanecká sněmovna bude v souvislosti s návrhem zákona o lobbování, o kterém jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc září 2018, projednávat změnový zákon, který by měl do českého právního řádu zakotvit tzv. lobbistickou stopu. Lobbistická stopa bude samostatný dokument přikládáný společně s důvodovou zprávou k návrhu právního předpisu a bude obsahovat jmenný seznam všech lobbistů, kteří byli zapojeni do procesu tvorby právního předpisu, dále pak datum, kdy k lobbování došlo, a přesné vymezení, kterých věcí v návrhu právního předpisu se lobbování týkalo.
- Na rozdíl od řady povinností lobbistů a lobbovaných stanovených návrhem zákona o lobbování je povinnost uvést lobbistickou stopu právně nevymahatelná. Návrh nepočítá s možností uložení správního trestu za neuvedení údajů do lobbistické stopy.

(3) NOVELA ÚSTAVY ČR

- Poslanecká sněmovna bude projednávat senátní novelu Ústavy ČR, která by měla prodloužit lhůtu, v níž Senát musí projednat návrh zákona postoupený mu Poslaneckou sněmovnou, z 30 dní na 60 dní. S marným uplynutím této lhůty je spojena domněnka schválení návrhu zákona Senátem.

(4) ZMĚNOVÝ ZÁKON V SOUVISLOSTI S PŘIJETÍM ZÁKONA O SBÍRCE ZÁKONŮ A MEZINÁRODNÍCH SMLUV

- Senát vrátil Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy změnový zákon v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, o kterém jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc červenec 2019. Změnový zákon by měl provést nezbytné změny v právním řádu v souvislosti se zavedením elektronické publikace („e-Sbírka“) a elektronické tvorby („e-Legislativa“) právních předpisů, zavedením konsolidovaného (úplného) znění právního předpisu jako nedílné součásti tvorby novely právního předpisu i jejího schvalovaného textu, vyhlášení právně závazné elektronické podoby právních předpisů při současném zachování jejich právně závazné listinné publikace nebo např. zakotvení povinné elektronické podoby legislativního procesu a povinného využívání jeho nástrojů.
- Senát ve svých pozměňovacích návrzích navrhuje odložit datum účinnosti zákona o sbírce zákonů a mezinárodních smluv na 1. 1. 2022.
- Změnovým zákonem se bude nyní opět zabývat Poslanecká sněmovna.

(5) ZMĚNOVÝ ZÁKON V SOUVISLOSTI S POSÍLENÍM ZAPOJENÍ AKCIONÁŘŮ

- Prezident podepsal změnový zákon, který novelizuje např. zákon o podnikání na kapitálovém trhu, zákon o dohledu v oblasti kapitálového trhu a zákon o pojišťovnictví. O tomto návrhu zákona, který transponuje směrnici EU o podpoře dlouhodobého zapojení akcionářů, jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů za měsíc duben, červen a červenec 2019.
- Společnost, jejíž akcie jsou obchodovány na regulovaném trhu, bude mít právo se skrze síť zprostředkovatelů (v ČR se jedná o obchodníky s cennými papíry, úvěrové instituce a centrálního depozitáře cenných papírů) dozvědět, kdo je k rozhodnému dni jejím akcionářem. Dále budou zavedeny postupy, které mají vést k vyšší transparentnosti institucionálních investorů, jako jsou pojišťovny či zajišťovny oprávněné poskytovat životní pojištění.
- Kótované společnosti budou povinny vypracovat tzv. politiku odměňování, včetně zprávy o odměňování obsahující odměny jednotlivých osob, která bude schvalována valnou hromadou a která bude muset být uveřejněna na internetových stránkách společnosti. Dále jsou rovněž vymezeny významné transakce se spřízněnými osobami, které budou podléhat schválení valnou hromadou a budou se rovněž uveřejňovat na internetových stránkách emitenta.
- Novela nabude účinnosti 1. 10. 2019.

(6) NOVELA ZÁKONA O POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH

- Senát schválil novelu zákona o pozemních komunikacích, o které jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc červen a červenec 2019. Novela zjednoduší proces úhrady časového poplatku (dálniční známky) za užívání zpoplatněných pozemních komunikací a zefektivní možnosti kontroly této úhrady.
- Úhrada časového poplatku se bude vázat na státní poznávací značku vozidla. Kontrola úhrady časového poplatku bude probíhat prostřednictvím kamerového systému, který bude rozpoznávat státní poznávací značky vozidel a ověřovat, jestli byl časový poplatek u daného vozidla uhrazen.
- Novela byla předložena prezidentovi k podpisu a měla by nabýt účinnosti dne 1. 1. 2021.

(7) NOVELA INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

- Senát schválil novelu insolvenčního zákona, o které jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc květen a červenec 2019, a která má zavést řešení vysokého zadlužení tzv. dětských dlužníků.
- Novela stanoví, že pokud pohledávky nezajištěných věřitelů vznikly alespoň ze dvou třetin jejich výše před dosažením 18 let věku dlužníka, je oddlužení splněno, jestliže nebylo zrušeno po dobu 3 let od schválení oddlužení. Těmto tzv. dětským dlužníkům tak má být přiznáno v rámci oddlužení privilegované postavení, obdobně jako v případě příjemců starobního nebo invalidního důchodu.
- Novela byla předložena prezidentovi k podpisu.

(B) OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ (GDPR)

(1) POKYNY EVROPSKÉHO SBORU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ (EDPB) Č. 3/2019 KE ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ PROSTŘEDNICTVÍM VIDEO ZAŘÍZENÍ (KAMER A KAMEROVÝCH SYSTÉMŮ)

- EDPB zveřejnil a předložil k veřejné konzultaci pokyny č. 3/2019, které se podrobně zabývají zpracováním osobních údajů prostřednictvím video zařízení. Pokyny se zabývají jak povinnostmi odpovědných subjektů, tak i právy zaznamenávaných osob, včetně práva na přístup k údajům (poskytnutím kopie videozáznamu). Dále je v pokynech uvedena řada praktických situací s příklady rozpoznávání obličejů, cílené reklamy, dopravního provozu či předcházení kriminalitě.
- EDPB se mimo jiné v pokynech vyjadřuje ke sledování dopravního provozu pomocí tzv. autokamer, k čemuž uvádí, že by kamera neměla zaznamenávat provoz nepřetržitě.
- Návrh pokynů je k dispozici [zde](#). Veřejnost se k návrhu může vyjadřovat do 9. září 2019.

(C) JUDIKATURA

(1) VÝKON PRÁVA K OCHRANNÉ ZNÁMCE JAKO ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ (rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 23 Cdo 5955/2017)

- Nejvyšší soud ve svém rozsudku uvedl, že osoba s dominantním postavením na trhu může své postavení zneužít i výkonem práva k ochranné známce. Práva k ochranné známce zaručují jejímu majiteli legální monopol na označení výrobků danou ochrannou známkou, výkon práva však může být majitelem také zneužit k omezení soutěže na relevantním trhu. O zneužití dominantního postavení výkonem práva k ochranné známce ale může jít pouze tehdy, pokud je výkon práva doprovázen určitými výjimečnými okolnostmi konkrétního případu, v jejichž důsledku dochází k potlačení soutěže na relevantním trhu.

(2) ODPOVĚDNOST PODNIKATELŮ ZA ÚDAJE NÁVŠTĚVNÍKŮ JEJICH WEBOVÝCH STRÁNEK PŘI UŽÍVÁNÍ TLAČÍTKA „LIKE“ (rozsudek Soudního dvora EU, sp. zn. C-40/17)

- Před německým soudem probíhalo řízení, ve kterém spolek na ochranu spotřebitelů žaloval německého internetového prodejce oblečení Fashion ID kvůli porušování pravidel o ochraně soukromí prostřednictvím tlačítka „like“ ze sociální sítě Facebook na jeho webových stránkách. Německý soud se kvůli tomu obrátil na Soudní dvůr Evropské unie (dále jen **SD EU**). SD EU ve svém rozsudku dospěl k závěru, že společnosti, které na svůj web umísťují tlačítko „like“ ze sociální sítě Facebook, na ni zároveň umožňují přenos osobních údajů návštěvníků vlastních stránek. Tyto společnosti tedy mají odpovědnost za takové zpracování údajů v souladu s pravidly ochrany osobních údajů.

(3) ZAPOČTENÍ POHLEDÁVKY ZAMĚSTNAVATELE NA NÁHRADU ŠKODY VŮČI ZAMĚSTNANCI (rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 21 Cdo 238/2019)

- Nejvyšší soud dospěl ve svém rozsudku k závěru, že jednostranné započtení pohledávky zaměstnavatele na náhradu škody proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu není přípustné, a to i v případě dodržení zákonných limitů vyplývajících z Občanského soudního řádu. Takovéto započtení nebo srážky ze mzdy za účelem uspokojení nároku zaměstnavatele na náhradu škody je možné jen na základě dohody o srážkách ze mzdy uzavřené se zaměstnancem.

(4) LIMITY POVINNOSTI LOAJALITY JEDNATELE (rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 27 Cdo 2695/2018)

- Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že součástí péče řádného hospodáře je i povinnost nezbytné loajality, tj. povinnost jednatele dát při rozhodování přednost zájmům společnosti před zájmy svými či zájmy třetích osob. Osoba povoláná do funkce jednatele (statutárního orgánu) je členem orgánu po celou dobu od vzniku funkce do jejího zániku, takříkajíc „24 hodin denně, 7 dní v týdnu.“ Jednatel by neměl bez dobrého důvodu dělat nic, co zjevně odporuje zájmům společnosti, ani tehdy, když zrovna neplní povinnosti spojené s výkonem funkce. To ale neznamená, že by jednatel nemohl legitimně hájit jiné zájmy než zájmy společnosti.
- Nejvyšší soud v dané věci uvedl, že jednatel mohl hájit své vlastní zájmy jako pronajímatele vůči společnosti (včetně zájmu na zaplacení nájemného), avšak nebyl oprávněn jednat jménem společnosti (jako nájemce) ve věcech vzájemné nájemní smlouvy, o kterou v této věci šlo. Pokud jednatel převzal jménem společnosti výzvu k zaplacení nájemného, jakož i následné odstoupení od nájemní smlouvy (nepředal-li je druhému jednatele), jednal jménem společnosti v této věci v rozporu s povinností loajality.

(5) NÁMITKA NEPŘÍMĚŘENOSTI EXEKUCE UPLATNĚNÁ V ODVOLÁNÍ PROTI USNESENÍ O PŘÍKLEPU (nález Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 4072/18)

- V exekuční řízení proti stěžovateli vedeném za účelem vymožení pohledávky ve výši přesahující 200.000,- Kč s příslušenstvím byl vydán exekuční příkaz k prodeji stěžovatelova bytu. V dražbě za tento byt nabídla nejvyšší částku vedlejší účastnice, přičemž exekutor následně vydal usnesení o příklepu. Stěžovatel se proti usnesení o příklepu odvolal a namítl, že exekutor zvolil nevhodný způsob exekuce a že bylo možné uspokojit vymáhanou pohledávku jinak. Krajský soud však usnesení o příklepu potvrdil, neboť podle jeho názoru se v řízení o odvolání proti usnesení o příklepu není možné zabývat námitkou nepřiměřenosti exekuce a stěžovatel se měl bránit návrhem na zastavení exekuce místo podání odvolání proti usnesení o příklepu. Nejvyšší soud se ztotožnil se závěrem krajského soudu.
- Ústavní soud však ve svém nálezu uvedl, že Nejvyšší soud se tímto rozhodnutím odchýlil od své ustálené praxe a dospěl k závěru, že ačkoliv po vydání usnesení o příklepu není možné zastavit výkon rozhodnutí, obecné soudy jsou povinny se v řízení o odvolání proti usnesení o příklepu meritorně zabývat námitkou, že v době dražby existoval důvod pro zastavení exekuce, o kterém exekutor či soud věděl či měl vědět, bez ohledu na to, zda byl podán i návrh na zastavení exekuce. Je-li tato námitka důvodná, je třeba změnit usnesení o příklepu tak, že se příklep neuděluje. Nejvyšší soud a krajský soud tak porušily stěžovatelovo právo na spravedlivý proces, když se námitkou stěžovatele věcně vůbec nezabývaly. Nad rámec toho Ústavní soud poukázal na to, že exekuční příkaz obsahuje pouze poučení o tom, že proti němu „není přípustný opravný prostředek“ a povinným osobám tak nemusí být zřejmé, že i v této situaci je procesním prostředkem ochrany jejich práv právě návrh na zastavení, případně i na odklad exekuce. Bylo by podle Ústavního soudu vhodnější, aby rovněž exekuční příkazy obsahovaly toto poučení.